

A NOSA TERRA

FERRER - CORUÑA

¡Lástima de bois!, por CASTELAO

No DIA DE GALICIA

COLEGIO DEQUIDT

AVENIDA XOAN FLÓREZ, 96—TELÉFONO 330

FUNDADO NO ANO 1850

O máis antigo da Hespaña

Edifícios e Parques da sua propiedade con unha capacidade de 10.000 metros. Automóvil propiedade do Colegio pra o servizo dos alumnos. **27** Mestres de Segundo Ensiño. Mestres auxiliares. **O Primeiro Ensiño**, coidadosamente atendido, está baixo a inspección dos directores, dándolle a esta preparación a outa importancia que tén, por tratarse da base para os estudos do porvir. A sección de **Párvulos** ao cárego de **Señoritas Titoladas**.

Este Colegio, e a Sucursal que ten no **Ferrol**, son somente os que tiveron a aprobación total dos alumnos que foron presentados ao examen de **Ingreso** na convocatoria de **Xunio** próximo pasado.

Con moito agrado respondemos a cantas preguntas nos fagan. Pídanse Folletos, Reglamentos e a Revista mensual que publica este Colegio.

Sección de Señoritas

Esta Sección, independente de total-as demáis, conta con un profesorado completo, e a mesma asisten as fillas das mais importantes familias d-esta localidade.

Idioma **Francés** obrigado a cárego de profesoras francesas titoladas.

Sección do Comercio Práctico

Esta Sección, a mellor montada da Hespaña e a outura das mellores do estranxeiro, conta con un numeroso e bó profesorado.

Os nosos alumnos son solicitados por casas comerciais da **América** e da **Europa**, estando moitos d-eles colocados en importantes casas de banca e comerciais ocupando os mellores postos.

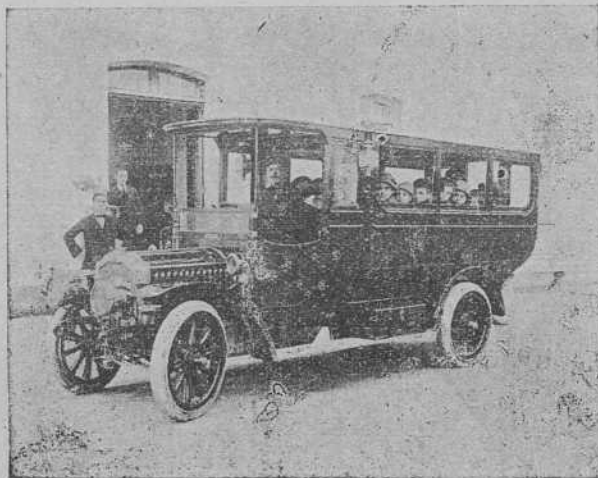
O método noso evítalle ao alumno os anos de práctica que xeneralmente perden despois de rematados os seus estudos, entrando xa como empregados de plantilla.

Temos no noso poder testimonios de agradecimento dos nosos antigos alumnos e moitas emboras dos xefes de importantes establecementos.

O derradeiro ano de preparación, é esencialmente práctico, pra o que contamos con unha ben montada **Oficina Práctica Mercantil**.

Ao rematar os estudos o Colegio entrega a cada alumno un título de **Perito Comercial**, que por si solo é a mellor garantía da nosa preparación, xa que nós somos os primeiros interesados en que cada alumno cumpra a perfección o seu cometido.

En total-as Seccións adémítense alumnos internos, medio pensionistas externos y externos vixilados.

Automóvil propiedade do Colegio

A NOSA TERRA

BOLETIN DECENAL

Idearium das Irmandades da Fala en Galicia e nas colonias galegas d'América e Portugal

PREZOS DE SUSCRIZÓN

Na Cruña ó mes, 40 cts. Fora trimestre, 1'50 ptas.
Coste d'un número, 15 » América id.... 2 »
PAGO ADIANTADO

NUMERO 124

A CRUÑA 25 DE XULIO DE 1920

Redacción e Administración:

PLAZA DE MARIA PITA, 17, BAIXO
(Irmandade da Fala)

Alborada

A "NOSA TERRA", cumprindo un acordo da II Asamblea Nazonalista de Compostela, i-obedecendo ordes do Directorio, do que é orgo oficial, oxe festexa chea de ledicia reloucadora, o "DIA DE GALICIA". Esta data do 25 de Santiago, en todol-os logares do mundo onde lãtexa un peito galego, é data de lembranza da Patria natural que dende antigo, como agora e sempre, ha ser a única patria verdadeira do home.

Arela a "IRMANDADE", espallada por todol-os pobos da nazón de Breogán, facer canfo seia abranguibre, para que dentro de poucos anos, o 25 de Xulio, non haxa fogar galego, aldean ou vilego, que deixe d'esteriorizar o seu patriotismo no "DIA DE GALICIA".

A Cruña, a capital da Nosa Terra, escomenza a dal-o exemplo. No ano veñideiro, imitaránn-a total-as cidades galegas.

Cómprenos, porén, na data xurdia d'oxe, saudare con moito amore, con fraterno agarimo, a todol-os queridos irmáns na Grande Obra, qu'eisi chamáballe Antolín Faraldo á da redenzón da Terra asoballada.... Cómprenos tamén ofrendarlles unha lembranza cordial ás nazonalidades irmás da Iberia, Portugal libre e Cataluña i-Euskadi arelosas de se ceibaren pra conseguir o rèxime de seu que pra nós tamén nosco cubizamos....

Mas a lembranza máis do íntimo, a lembranza que deita de xeito maormente cristaiño do fondo da nosa i-a'lma é a que, fixada con sangue do curazón, temos pra Irlanda, irmá nosa e nosa mestra anaco latexante i heróico do tronco celta, oxe callado de mestos loureiros tinguidos de roxo, quehan cinguir a raza común i-aldraxada de cote co'a coroa trunfal que so merecen os xurdios «epos» alumeadores da Hestoria....

Irmáns, amigos i-enimigos: faigamos votos no "DIA DE GALICIA", porque a nosa terra chegue a conquistar o imperio'espritoal na futura e gloriosa civilización atlántica que xa encomenza a xurdire enchen do da diviña saudade, "do que foi e do que agardamos", o curazón dos bós e xenerosos....

¡E o momento hestórico "de ser ou non ser" prá terra na que fomos nados nos e nosos pais i-abós!

Xulio

Semana 28

7

1920—Dend'a perda das nosas liberdades se non tiña falado na língua patria de xeito oficial, até esta data na que posesionouse do càrrego de concejall cruñés Lois Peña Novo, o primeiro edil nazonalista galego

Miércoles

O NOSO DÍA

Pol-a derradeira Asambreira qu'en Compostela xuntou ós nazonalistas, foi acordado facer "Día da Patria" o 25 do mes de Santiago.

Pra cantos sinten e teñen idea da "propia estimazón", pra quen o amor de nai é a realidade mais viva e mais sagra, ese santo día representará o principio do fin tanto tempo desexado pol-os verdadeiros galegos. N'el comezará unha nova vida na que a cruzada dos povos traballadores pra conquistar a libértá de traballar e a sobranía nazonal, non serán xa impedidas pol-as vampirescas oligarquías centralistas.

A lei humana, qu'é lei de xustiza e de moralidade, lei providencial, endexamais será esquecida na loita que se aveciña.

Séculos de saquéos e de rapiñas caciquís depauperaron unha raza escelsa abrindo unha fuma "d'abismás proporcións" na que os mais caros e outos valores foron sepultados, condenando xenerazón tras xenerazón, sin rozar siquera os mais pequenos problemas de vida da nazón galega.

En troques, as facendas de todos ou coasi todos os. Axuntamentos, así com'as de todas as Diputacións provinciais, están pragnadas de vergonzosos "déficits" que no abandono en qu'a razón se acha son o maior crime, o mais negro atentado contra humanidade xa que arrastra aquela de tal xeito a cadéa sin fin de toda sorte d'esclavitudes.

Porque... ¿qué ven á ser á verdadeira representación d'ese déficit? ¡¡¡O mais cruel, a mais inico, o mais desastroso dos impostos!!!

Por mór d'el estabamos a punto de chegar á desnazonalización, ou á desgalleguización, que tanto da.

Afortunadamente, o patriotismo das "Irmandades" dándose conta do perigo e das dificultades dos instantes que corremos, coraxudamente, como corresponde ó seu rexo carácter e férrea organización, con oportunidade providencial fixou un día que ben se pode chamar de "salvamento" pra que os fillos de Galiza, calquera que sexa o seu estado, sitio ou condición, "mediten" sobre as necesidades da súa terra, modo de ser atendidas pol'os que s'alcuman seus representantes, razóns qu'a levan á emigración, causas que determinaron a liberdade das quintas pol'o roubo d'os pobres aforros campestres; o porqué s'opoñen a maor parte dos toparcas ó cumprimento do Real Decreto últimamente ditado sobre os Consumos; por qué o Hospital de Santiago, tendo medios propios e ciruxanos eminentes, está feito unha lástima; motivos qu'e existen pra que un segredario infame, ladrón e adúltero con escándalo público, non sexa pr'ascamento dos seus subordinados, definitivamente arredado d'un cárrago d'endo que tanto dano está facendo, poñendo a diario a lei por monteira; etc., etc.

Meditando nas causas que se opoñen ó desenvolvemento do xenio nazonal, e na razón de ser de Galiza, é como se conseguirá que a i-alma do país, qu'é a Patria, non teña que sentir por mais tempo no corpo en que vive, as lacerias qu'este tuvo que lle transmitir.

Os nazonalistas firmes no seu propósito, dispostos a todos os sacrificios pol'o ben de Galiza, festexan este día 25 de Santiago, dando pra todos os galegos que merezan tan outo nome, esta consina: "Soño a i-alma da nosa terra é a quen tendes que obedecere".

O de mais... ¡m!

F. VAZQUEZ ENRIQUEZ.

Compostela, mes de Santiago de 1920.

¡Os tempos son chegados!

Eisí, dixerá o bardo profetizando unha nova Galicia, grande e forte; a profecía comenza a ter efecto; Galicia, a nosa que-

rida Patria, xurde punxante á nova vida, vaise desmoronando o tinglado ficticio que a tiña asoballada.

Galicia comenza xa a darse conta do que é, do que ten e do que lle pertence. Cinco séculos de bárbaro centralismo, de dominación extranxeira fixeron que Galicia deixase conta de que non debe ser unha colonia, ten de ser unha nazonalidade dona de si e dos seus dereitos. O nazonalismo redentor, o dereito a ser, afínase cada vez mais no corazón dos bós galegos e chegará

tamén aos dos que non queren decatarse do feito real e existente.

Galicia será ceibe, non en balde cantárono os profetas da terra no século pasado; as somas de Rosalia, Pondal, Curros e Brañas alentan aos novos loitadores e danlles folgos pra conqueril-o trunfo que lateza en todos os peitos galegos. Non vai pechal-os ollos á realidade. ¡Xa chegaron os tempos!

¡Terra a Nosa!

VICTOR CASAS.

NA CATEDRAL

(Ollando o Pórtico da Gloria)

O sol poñente pol-as vidreiras
D'a Soledade, lanza serelos
Rayos que firen descoloridos
D'a Gloria os ángeles y-o Padre Eterno.
Santos e apóstoles, védeos!, parecen
Qu'os labios moveñ, que falan quedo
Os uns cos outros, e aló na altura
D'o ceu a música vai dar comenzo,
Pois os gloriosos concertadores
Tempran risóns os instrumentos.

¿Estarán vivos? ¿serán de pedra?
¡Aqués sembrantes tan verdadeiros,
Aquelas túnicas maravillosas,
Aquelles ollos de vida cheos?
Vos qu'os fixeche de Dios c'axuda
D'inmortal nome, Mestre Mateo,
Xa, qu'ahí quedaches humildemente
Axionllado, falaimo d'eso:
Mais c'o eses vosos cabelos rixos
"Santo dos croques", calás... y-eu rezo.

Aquí está a Gloria, mais, n'aquel lado
N'aquela arcada, negrexa o inferno
C'as almas tristes dos condenados,
Ond'as deveran todos os demos.
D'alí non podo quitál-os ollos,
Mitá asombrada, mitá con medo,
Qu'aqueles todos se me figuran,
Os d'un delirio, mortaes espektros.

Mas xa nos vidros da grand'arafia
Cai o postreiro
Rayo tranquilo qu'ó sol da tarde
Pousa serelo:
E en cada prancha da arafia xúrdia
Vivos refrexos
Escintillando com'as estrelas,
Pintan mil cores no chan caendo,
E fan que a tola da fantasía,
Soñe miragres, finxa portentos,
Mas de repente veñen as sombras,
¡Pod'é negrura, tod'é misterio,
Adios alxofres, e maravillas...
Trás do Pedroso púxose Febo.

ROSALIA CASTRO. †

Rosalia Castro

*"Premita D'os, castellanos,
Castellanos que aborrezo,
Que antes os galegos morran
Que ti a pidiros sustento....
....¡Probe Galicia! Non debes
Chamarte nunca española,
Que España de ti se'lvida...."*

Un camiño

É necesario erguer a persoa da gallega pol-o cultivo da lingua natural. Temos que bruar, temos que mallar no lombo dos no-

scos, dos gállegos que s'asañan d'oir a doce fala de Rosalia... ¿E quen lle pon o cascabel ó gato?...

Hai que començar pol-os d'enriba. O primeiro é facer qu'entendan a parolar en galego; o segundo, que non s'asañen de

falar como falan os aldeáns, como falan os 'que da aldea viñéronse pr'a vila. Hai que lles decir que si non queren espresarse en galego, porque os d'abaixo en galego falan, terán que usaren d'outro idioma que non sexa o "castellano", pois en "castellano" falan os d'abaixo en Castela. Hai que lles perguntar si non comen pol-a boca como tod'o mundo, e si non fan tódol-os mestéres naturais como os demais, probes e ricos, sabidos e parvos. Hai que lles encendél-as meixelas d'as cores da vergonza, non dándolles unha fala en "castellano", así nas ruas, como nos paseos, no teatro e nas reunións, e bulrarse con moito aquel dos "barbarismos" e "solecismos" que ceiban a feixe cando aldraxan a lingua de Cervantes.

Pra semellante traballo fai falla unha lexión sagra de rapazas e mozos, xente escolleita, capaz de facer esa "revolución desde arriba", como dixo Maura; fai falla celebrar festas gallegas que despertén envexa pol-a súa grandeza; fai falla publicar follas frecuentes e millor a cotío que traten de artes, ciencia, literatura, modas, etcétera, de todo agás de chorar nin en prosa nin en verso; que xa estamos fartos d'ouvir reconconios de ¡pobre Galicia! ¡triste pombiña!

MANOEL COMELLAS.

Disonancia e consonancia

[...A "estridencia" nacionalista resólvese como un acorde disonante n'unha consonancia federalista. No caso concreto de que tratamos, no caso de Galicia n'unha federación ibérica, mais grande, mais fecunda qu'esta unidade de fora (xa ven vella) que se chama o reino unido de Castela e Aragón, feita no século XV pol-os Reis Católicos, que mais val esquecer, n'esta terra qu'eles asovallaron.

JOHAN V. VIQUEIRA.

A mais grande colección de Tarxetas Postaes

CON

VISTAS DA CRUÑA

Tipos, Costumes e Paisaxes de Galicia

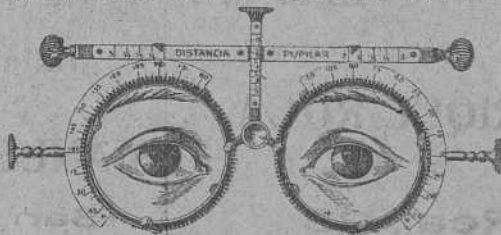
Artigos d-Escritorio, Dibujo, Pintura e Fotografía. Aparatos e Discos Gramófono. Paté e Fadas

TALLERES DE FOTOGRAFADO

Papelería de Ferrer-Real, 61-A Cruña

ÓPTICA DE PRECISIÓN
Casa Lázaro
Bailán, 14 - A Cruña

Unica Casa que dispón da maquinaria completa pra inmediata execución das recetas dos señores oculistas e completo surtido de cristais.

REPARA LOS
O DIA

MÍSTICA DISERTACIÓN

na que se decrara o simbolismo y-espirtual
sinificado que ten a vida groriosa do Santo
Apóstol San Yago, así como a festa
que hoxe principia a celebrare
a nazón galega

O día do Apóstol Sant'Yago é a festa da Patria Galega, a nosa Festa Nacional... Compre que todos se decaten da trascendencia que esto ten... Falo da trascendencia espirtual, pro sábese ben que o movemento dos espirtos precede a toda realización na orde dos feitos. Se nós queremos o engrandecemento de Galicia, de todol-os xeitos, primeiro temos que facerlle tomar conciencia de si mesma.

Pra faguer 'tomar' a un pobo conciencia de si mesmo, bótase man 'da historia. A historia é a maestra da vida, non sómentes pola sua eixempraridade; non sómentes por ser o presente e mais o porvire meiros desenlaces do pasado; non sómentes por contañel-as leises biolóxicas dos organismos colectivos; a historia é a maestra da vida, pola sua sinificación mística e simbólica. E iste un aspecto da historia que hastra d'agora se non estudiou d'un xeito coscente...

O simbolismo histórico sintetiza e resume unha época, ou un pobo, ou unha civilización ou rama da humana autividade, sexa n'un feito, sexa n'un moimento, sexa n'un persoa... Yestes ipersoaxes, estas figuras individuais nas que se resume un esforzo, unha cultura, un pobo, unha época, son os que Emerson chama "representative men".

O Apóstol Sant'Iago é unha das figuras de mais amplo simbolismo que se podía achare na historia. Foino pra toda Europa, foino pra Hespaña inteira; hoxe é-o sómentes pra nós... Voltará a selo pra todol-os pobos da veira do Atlántico... Sant'Yago, Artús, Don Sebastián, tres entidades históricas das que a fé dos pobos occidentales fixo tres mites augustos, tres sombras de Saudade e d'Espranza que nós, os celtas do Sul, hemos proieutar sobre do Futuro.

Sant'Yago xudio da Terra Santa, da tribu de Xudá e da Casa de David, corman do Noso Señor, sangue escoiteito d'Israel, ten conosco o mais outo parentesco: o que a Eirexa chama parentesco espirtual, e qu'e siste antr'o padriño y-o 'bautizado. Sant'Yago é o noso Padriño augusto, o noso San Patricio, e nós, os galegos, somos afllaços seus. Sant'Yago de Galicia, chamábanlle os europeos, e Terra de Sant'Yago á Terra nosa...

Sant'Yago pelengrino, adornado con valvas de vieira collidas no noso Mar, no Atlántico Sagrado das lembranzas de misterio, mar tenebroso das leendas, das terras solagadas, das encantadas illas, representa a y-alma viaxeira da nosa Raza 'dada a s'exilar en lonxes terras, a correl-as Sete Partidas do Mundo, pra dend'aló saiaiar de saudade polo fogar lontano...

Sant'Yago deitado na cova en Compostela —o noso Santo Sepulcro— simboliza a y-alma da nosa Terra, sepultada, como-a brasa nas cinzas da lareira, baixo o pó da inorancia, dos prexulcios, do desleigamento e da cobardía; baixo os descombros d'unha civilización estraña e nemiga que nos foi imposta pola presión dominadora de Castela... Santo Sepulcro que velamos nós, do que agardamos unha resurrección groriosa porqu'el dorme con Sant'Yago, coma con Artús en Avalon, coma con Don Sebastián na Illa Encoberta, a sagrada alma celta da Terra galega.

E ise Santo Sepulcro, fai de Compostela a Hierusalem d'Occidente, a Hierusalem atlántica. Y-esi coma a outra Hierusalem do Oriente foi posta coma centro e "omphalos" do Mundo, nas cartas xeográficas da Idade Media, esi agora, coñecida a América, é Compostela, a Hierusalem d'Occidente a que fica mais perto do centro xeomé-

trico das terras continentales, do hemisferio de terra, oposto ó hemisferio d'auga, sóbor do que s'estende o Mar do Sul, descuberto polo noso Balboa. E d'iste xeito o verdadeiro "omphalos" do Mundo, e debe-ra set-a cabeza da civilización atlántica, que nós os celtas hemos espallar pol-a terra.

Sant'Yago, aparecéndose nos aires n'un cabalo braneo, coor das neves hiperbóreas d'onde os celtas viñemos, igual que o cabalo de Odin, o deus escandinavo, pr'axudar ós cristiáns contra dos mouros, sinifica ainda outra cousa. Sinifica a vitoria da nosa raza loira do Norte contra das razas escuras do Sul.

A batalla de Clavixo foi un novo encontro na loita eterna dos Tuatha de Danaid —os loiros boreaes, os "celtas"— contra dos Fir-bóigs —os morenos e dolicocefalos eu-roafricanos, os "iberos". Nela triunfou a civilización europea da barbarie africana. De novo loitan ises dous elementos étnicos: de novo andamos os celtas a reconqueril-a Nosa Terra. Voltará pr'axudar ós gardiás do seu Sepulcro o Santo Apóstol, polos aires, no cabalo branco cantado nas Sagas do Norte e nos poemas dos Bardos?

Finalmente, o Sepulcro do Santo Apóstol Sant'Yago trouxo a Galicia un tempo a Europa inteira: eiqui viñeron Guernerme de Normandia y-o Papa Calisto; San Francisco d'Asis e Guido Cavalcanti; o Barón de Rosmihal e Van Eijck... Italia, a Alemaña, a Inglaterra, a Irlanda, Flandes, a Cabaleria, a Poesía, a Cencia, a Eirexa, a Arte, o Misticismo: toda a civilización europea... A Eirexa Apostólica de Compostela é o fudo simbólico que nos xunge coa Europa e coa cultura europea directamente, e independentementes do resto da Hespaña; querre decir que Galicia é antes europea do que hespañola, antes universal do que ibérica, maestra y-espello da Hespaña por todol-os séculos.

O faguel-a nosa festa nacional no día do Santo Apóstol, afirmamol-a nosa comunidade d'orixe e civilización cos pobos euras d'Europa; afirmamol-a nosa tradición occidental y-o futuro destino atlántico; veneramos á y-alma sagrada da Nosa Terra en culto de Lembranza e d'Espranza, misteca e creadora Saudade.

VICENTE RISCO.

Ourense, Mes de Santiago de 1920.

CAMISERÍA

— DE —

ENRIQUE ROCA

Real, 28

A CRUÑA

Compra e venda de máquinas de coser, reparacións, venda de pezas, agullas e aceites

Taller de Reloxería

— DE —

MANUEL PELLEJERO

San Andrés, 46

A CRUÑA

Si queredes facer un traxe bon e barato, visitade a

SASTRERÍA

— DE —

XESÚS TRAVIESO

San Andrés, 19-1.º

A CRUÑA

O NOSO VELLIÑO PATRIARCA

"Gozando de tódalas ventaxas do réxime local viviu Galicia até o século XIX. Nos tempos mais gloriosos para Hespaña—séculos XIV e XVII—vivían as Principaes nazonalidades españolas baixo o goberno propio de cada unha. Inda tendo elas Exército i-Escuadra rexionaes, tendo Tesouro de seu, autonomía combreta pra todol-os servicios públicos, non houbo en ningures perigo da vida do Estado hespañol. E, verdadeiramente, non sabemos que haxa deixado de se gañar a batalla de Lepanto porque a capitol de Galicia estivese ergueita, cal o estaba, a bandeira galega en vez da de Castela..."

NOSA FALA

¿Y-a que ven ora o labrego?
Ai, amantiños, ben cego
é o que non ve pol-a criha:
ven a louvar o gallego!,
ven pra que o gallego viva.

Nosa fala é un paxariño
que adoita faguel-o niño
no seo d'o hírsuto monte,
ben na pola d'un espiño,
ben á beira d'unha fonte.

Frolíña é, que non extraña
os ermos, e ben s'engaña
quen se desviva por ela,
si entr'os toxos d'a montaña
non s'espíñou pra collei-a

Y-é rigueiriño que corre
mentral-a sombra o socorre
d'algún mesto piñeiral:
faltall'o agarimo... e morre
antes de chegar ó val.

Y-é piorno (que d'aurora
recolle o pranto y-a lus);
en gallego, cando chora,
lle canta nosa Señora,
pra que adormeza, a Xesús.

O gallego é un suspiño,
lé a cousa máis meiga que hay!
é o linguaxe amorosiño
en que oín decir: "filiño!..."
de beizos de miña mai.

E faliña que aloumáña,
que o noso corazón move
pra que atallemos axiña
os salouquiños d'o probe
co-a gracia d'unha esmolíña.

Y-é un tan ansioso faer
que logra sobrepuxar,
a saudosa tristura
d'aestrelíña d'a fartura,
e d'as noites de luar

A devoción y-a delor
sean sempre ó seu favor!,
eu moito a venero, e creyo
que solamente no ceo
pode haber fala mellor.

ANTONIO NORIEGA VARELA

IGNACIO PEDREGAL

A CRUÑA

VIGO

Cemento "ASLAND"

☒ Materiaes de Costruzón ☒ Madeiras ☒ Carbós ☒

Centro Xeral de Seguros

Comisiós e Consinaciós

Saude e Patria

¡Saude Irmans! Os da Patria i-ós de fora; ós sedentarios i-ós nómadas por vicio da raza; ós alonxados pol-a propia vounidade i-ós deterrados pol-a mourenza do vi-
vir.

¡Saude Irmáns!

Oxe é o día da Galicia.

Oxe é o noso día.

Porque nos pebes a soberbia e santa e a humildade vergoñosa; i-eu teño a i-alma chea d'unha soberbia que me fai derrar con Risco:

¡Galicia somos nós!

...

Meu día das lembranzas

Pr'os amigos...

Pr'os namigos...

...

¡Meus amigos! ¡Irmans meus na loita e no sufrir!

Qu'a i-alma forte da Terra encarne en nós.

Qu'o exemplo vivente da mártir Irlanda sexa o agullón que avive as nosas rebeirías; a leña que mantén aceso o lume sagro das nosas espranzas; a pólvora que faga xurdir todol-os odios e total-as ven-

CONSELLOS DE CAMBÓ

No que os nazionalistas han poñeren mais forza é na conservación, extensión e perfeición da lingoa.

Unha lingoa non é sementes o instrumento vulgar pra nós entendere; é a expresión da i-alma colectiva d'un povo.

Un povo que se non espresen no idioma de seu, é un povo que vai morrendo por dentro.

Un povo qu'esquencia o propio idioma, vai perdendo a súa sensibilidade espiritual, pois no idioma alleo pódense expresar as ideas, mas non os matices, as maneiras de sentir as ideas xeraes que iso sementes espresase no idioma nacional.

Que vos dea azos o noso exemplo. Tamén Cataluña tiña perdido case que por completo o uso do propio idioma, habíase escomenzado os intelectuales, nosa aristocracia intelectual, por abandonalo. Desaparecera case que o catalán das cidades, i-estaba refuxiado no campo, e inda no campo había indicios d'abandono.

E un día, nosos intelectuales, cal se qui-

Todo galego que traballe pol-o engrandecemento da súa terra que non arrenegue do nazionalismo, porque é inconsciente consigo mesmo. El está preparando o triunfo do ideyal nazionalista que repudia. Que os movementos nazionalistas son integraes i-abranguen todol-os xeitos.

FRANCISCO CAMBO.

Novas da causa

Por ter triunfado como concellal, agasallouse c'un xantar no "Hotel Londres" da Cruña ó noso querido irmán Lois Pena Novo.

Ofrecen o xantar de xeito sinxelo e cordial, Cabros Monasterio. Logo faláron Cabanillas, Bermúdez, Moreda e Vilar Ponte.

Derradeiramente dou gracias pol-o agasallo n'un curio i-elocuente brindis o anfitrión.

Finou o xantar c'o berro ¡Terra a Nosa!

Na Semana Municipal de Barcelona, na que pra vergoña nosa non tivo delegación persoal ningunha ningún Municipio galego, acordouse a desaparición da representación por parroquia, agás en Galicia, por razóns d'organización local.

Queda, pois, reconecida a parroquia, na nosa Terra, semente, por todol-os Municipi-

LA PRECISIÓN

San Andrés, 17

Surtido completo en toda cras de relojes, bisutería de Eibar, xoyas «FIX», cronómetros e óptica. Amáñanse Reloxes, Gramófonos, Máquinas Fotográficas, etc.

ganzas amontoadas durante séculos d'es-
cravidude, na i-alma eterna da Galicia.

Xa se erguen na Austria os bós labregos.

Eu, fillo da vila desgaleguizada, teño medo por min.

Mais estou ledo por Galicia.

Hay señales no ceo...

...

E vos, namigos castelanizados e caste-
lizantes, sabede que sentimos a ledicia dos vosos insultos.

Que desexamos o voso odio.

Sabede que morreu a lenda imbécil da Galicia humilde.

Sabede que na i-alma das novas xene-
racións non aniñan mais que dous sentimen-
tos: Amor e odio.

¡Quizais non sexan mais qu'un soyo
sentimento!

Gardade pro vos a mentira da humida-
da.

Cubride con ela as dispideces das vosas
conciencias de Xudas.

¡Eunucos sin corazón e sin alma!

Sodes a carroña, que deitada ó longo
do noso camiño, desfai en fedentes ana-
cos baixo as rodas do noso carro triunfal.

¡Eu vos escupo e vos maldigo!

FRANCISCO ABELAIRA.

xeran reparar o pecado dos seus predece-
sores iniciaron o renacemento do catalán.
Oxe o noso idioma impera nos campos e
nas cidades. Espresamos co'el todol-os no-
sos pensamentos.

Y-en catalán falamos, i-en catalán escre-
vimos e pra as espresións mais nobres do
pensamento, usámos o catalán. E dende
que o catalán recobrou o trono no curazón
de todos nós, nosa raza é mais forte e sen-
tímonos con vitalidade rexa.

Dígovos, galegos, que non esqueza-
des agora o voso idioma, que o día que o voso
idioma morrese, habería en Galicia homes,
mas non cidadáns; habería na Galicia un
territorio, mas non un povo; a liberdade
non podería froterse entre vosco porque
teríades deixado de ser merecentes d'ela.

Y-eu inda vos aconsello que sintades o
orgullo da vosa raza. A modestia é boa no
individo, mas é pecado mortal n'un povo.
E Galicia como povo ten a homildade da
escravidude. Non debedes avergoñaros de
ser galegos, diante de ningún país do
mundo. Tedes que pensar que a vosa raza
é a primeira da Terra e traballáredes pra
que a seia: E inda vosos defeutos, se son
proprios, debedes estimalos, namentres tra-
ballais pra correxilos vós mesmos.

pios de Hespaña, tendo en conta unha con-
crusión da Asambrea nazionalista de Lugo.

C'o título "A nosa Terra" i.Catalunya,
"La Revista" de Barcelona fala do xeito
cordial que nós os nazionalistas galegos te-
mos pra nos decatare das arelas d'autono-
mía e independencia catalanas, e nos dona
"ipso facto" o seu reconecimento.

Pra a única nazionalidade da Hespaña
que Galicia ten, por obriga de gratitude,
un fondo a sinxelo amore é pra catalana.
Semente vós, agora coma de cote, fillos
da nobre i-exempran Cataluña tivéchedes
pra os galegos simpatía garimosa.

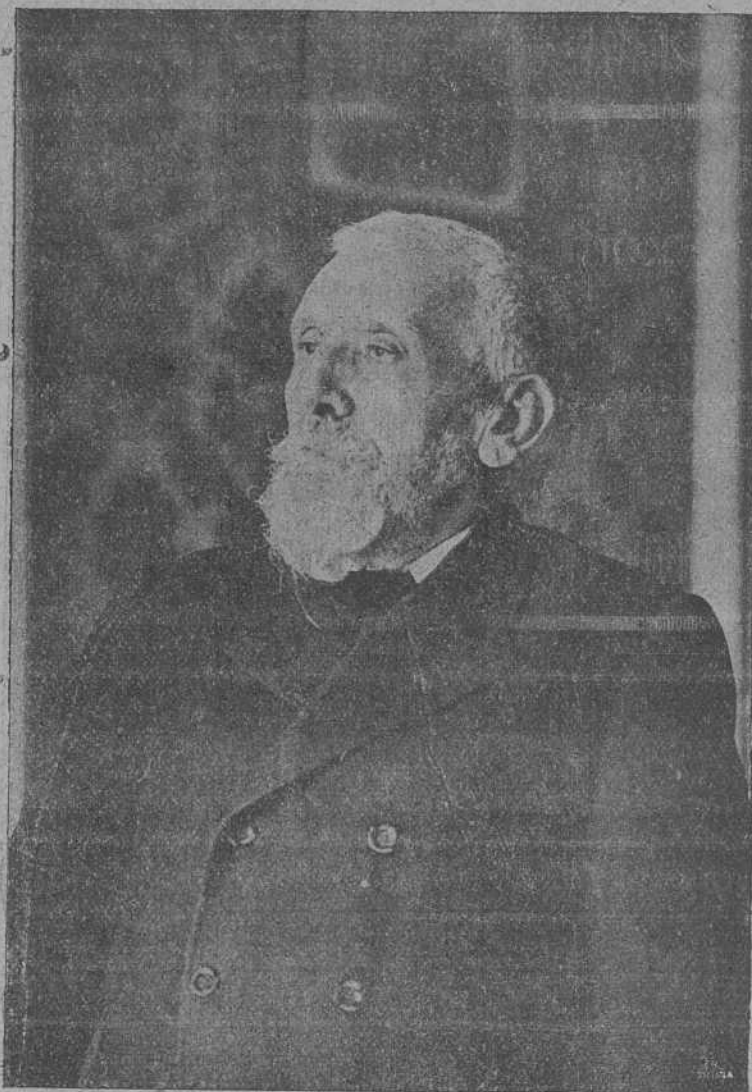
As terras castelás enchéronos sempre
d'aldraxes e terán de nós seguir enchendo
namentres nós, co'a nosa personalidade co-
lectiva reconstruída, non os poñamos en pe.

En Portugal i-en Cataluña é onde bus-
camos fraternidade.

A pregos do concellal galeguista de Vigo
e notable escritor Avelino Rodríguez Elias,
o Concello d'aquela cidade acordou darlles
o nome de "Martín Codax", "Os Irmandi-
nos" e "Alfredo-Brañas" a tres ruas d'Alf.

Inda que paseniñamente, a galeguización
faíse camiño.

PONDAL

"A nobre Lusitania — Os brazos tende amigos
Aos etdos ben antigos — Con un punxente alán.
Pois cumpre as vaguedades — Dos teus zoantes pinos
D'uns máxtos destinos — nazón de Breogán."

Cántiga de montaña

Terra fera, terra fera,
terra brava, terra brava,
montes que acóuga-l-o lobo
lcoma pra min es garrida,
niña garrida, Montaña,
tobo da gallega razal

Dín os que te non conocen
que eres fera e ideseigada,
e os fillos dos vaís froridos
inda pensan que te aldraxan
cando din con certa aquela:

—Bó! A Montaña

A Montaña! Deus m'a dea

tal coma e, moufeira e brava,
c'o seu orballar contino,
eas suas carqueixas verdes,
eas suas xestas medradas,
eas seus tocos amarelos,
eas suas carballeiras altas,
porque en, que sol apreciara,
pol-a Montaña, telouco.

—Ay! A Montaña!

De Traseguelos a Curtis,
dende Vilacoba a Aranga,
dende Monfeto a Sobrado,
dende Libureiro a Cãldas,
dende Santiago a Melide
teñoa toda, paseada,
e canto mais vivo n'ela
mais desato non deixala.

Enxebre, leyal e forte
erlase eiqui a posa raza,
e a y-alma gallega alenta
nas eobas enfeitizadas
que gardan as lendas d'ouro
d'ista Montaña.

N'ela troufa o verbo máxico
rico e brioso da fala
que nos labros dos da aldea
ten mexeza tan sobrana
o mesmo cando acorina,
que cando flicente estrala
como cadeiro de lume
que ten raios por palabras.
Díngoa dina de tal xente,
lugoa dina de tal raza,
que non morre en tanto teña
no seu da sua terra brava
o niño feito c'os seixos
d'ista Montaña.

Da montaña honos de vire
a feticceira alborada
que o noso día de gloria
anuncia con todas cantigas.
Se inda non estamos mortos
é porque ista terra amada
todo o que sempre foi noso
Montaña dos meus amores,
gardou, coma en arca santa,
layal e firme Montaña,

La Sopera

San Andrés, 7

A Cruña

Gran almacén de louza e cristal

Figuras artísticas

Primeira casa en artigos de fantasía

Frores artificiales

Filtros de amianto

e oúxetos pra regalos

Os Mortos mandan

María Pita

Nos murallóns da Cruña ergueu airosa
a fronte sua diante do estranxeiro;
sostiña n'unha man taxante aceiro,
n'outra man bandeira vitoriosa:
así loitou valente e xenerosa,
corpo a corpo c'o inglés que ousou primeiro
domeñar o valor do chao ibeiro,
pra mór iniquidá na Terra nosa.

Ao fin venceu: a causa da xusticia
contra a torpe invasión forza é que venza;
trunfou o patriotismo da codicia:
seipan cantos nos ven con indiferenza,
que tamén hai mulleres na Galicia
que loitan pol-a nosa INDEPENDENZA.

Pardo de Cela

Hai unha cova n'esta Pátria fermosa,
pra vergoña do povo escarnecida;
n'esa cova que foi sempre esquencida,
PARDO DE CELA, o mariscal, repousa.

Xenio leal da independencia nosa,
por ela batallón; man homicida,
con infame treición, quitóulle 'a vida:
¡mártir foi n'esta Terra xenerosa!

O sangue do infelíz Pardo de Cela
crama venganza a Deus pol-a inxusticia
aquele que a derramou ten que bebela;
anque a cova escarnezan, a xusticia
ha de facer que rezusiten d'ela
A INDEPENDENZA E GLORIA DE GALICIA

† VALENTIN LAMAS CARVAJAL.

¡Aí és quén gardou a enxebreza
toda da terra galáica!...

—Montañeses! ¡Voume vosco!
¡Viva a Montaña!

AURELIO RIBALTA.

Noitébraga

Cai o sol esvaído
no fogax dos seus lampos
i os ruibéns da serao
esmorecen no ocase.

Na aldea silenciosa
fumegan os tellados

O "Angelus" solemne
espalla-se tremando
nos vales florecidos,
pol-os fuscas barrancos.

I é como orvallo místico
nos peitos acorados.

Unha mocífa canta
n'un tono doce e blando
o suídeso alalala
que tremela no espazo.

A gloria da sua alma
bateja n'aquí canto.

Responde-lle o seu mozo
que a espera namorado
a beira da fontenla,
rejamante atrujando.

Cal o aturujo é forte
o seu amore é maino.

Na santa paz dos eidos,
sombriños, ombrexados,
tinguileando irtas
as chocas resoaron.

A avena da serra
A avena da serra

Na retorta congostra
resoa rudo i aspro
o chirrar ruidente
do campesino carro.

Estremecendo os ecos
que están adormentados

IA noite, paseniño,
envolve o húmido campo
no agarimoso e mouro
misterio do seu manto.

E misteriosamente
rompe a cantare o saño.

Esfuman-se os pouteiros.
I os follentes carballos
i as seves, desaparecen
nas sombras esfumados.

Cal vagante romaje
de meigas e de trasnos.

Noite pecha. Un silencio
impoñente nos agros
no chao acougo augusto.
calma augusta no espazo.

Oubea un can na eira
contesta outro oubeando
laíase tristemente
o moucho solitario
i aló, na longedade,
canta o galo.

No segredo d'estora
é cando, ao pe dos adros,
ven xurdil-a Compafia
os ellos visionarios.

VICTORIANO TAIBO.

Curros Enríquez

*"Ti non podes morrer... Eso quixeran
Os desteigados que te escarneceron!
Mas ti non morrerás; Cristo das línguas;
Non, ti non morrerás jouh Nazareno!"*

lembraivos de Pardo de Cela, encarceado a treición e das derrotas da escuadra castelán en augas nosas, pol-as nosas forzas...

Cando vos falen de Agustina de Aragón, lembraivos de María Pita...

Cando vos falen de guerrilleiros, lembraivos de Quiroga e dos de Ponte Sampayo...

Cando vos falen d'amore á liberdade, lembraivos dos mártires de Carral que decretaron nula a obediencia ó goberno de Madrid...

Cando vos falen do valor castelán, lembraivos de que Wellington cantou o xenio, a nobreza i-o heroísmo dos galegos...

Cando vos falen d'ideyas autonomistas e nacionalistas, lembraivos que na Galicia Faraldo, Brañas e moitos mais, foron os precursores d'aquelas, enantes que vascos e catalás, na Iberia....

Cando vos falen de romanticismo poético, lembraivos que Pastor Díaz foi o único romántico hespañol e o único que cultivou a balada en castelán...

Cando vos falen da pírca do século XIX, lembraivos de que Rosalía foi a millor poeta da Península...

Cando vos falen da vosa mansedume, lembraivos que sodes irmáns pol-a raza dos irlandeses subrímes e que finaredes xurdindo o mesmo que eles.

Cando vos falen de ciencia, lembraivos de que López Seoane, Colmeiro i-o P. Merino, foron galegos...

Perguntar logo ós patrioteiros "del re-

Sastrería Iglesias

Riego de Agua, 14

Confeucións pra cabaleiros — Uniformes de todas crás

Lembranza...

Cando vos falen de Sagunto e Numancia, lembraivos do noso Medulio...

Cando vos falen dos comuneiros de Castela, das "germanías" de Valencia e das revoltas catalanas, lembraivos dos nosos irmandiños que s'adiantaron ó movemento agrario ruso en cinco séculos...

Cando vos falen do século d'ouro das letras castelás, lembraivos da hexemonía da lírica galega imposta en toda Iberia á que trouxo a delicadeza, a finura espi-ritual...

Cando vos falen de Cisneros, lembraivos de Gelmírez.

Cando vos falen da cultura castelán, lembraivos de que Galicia tivo a primeira monarquía peninsular, a primeira música,

a primeira traxedia teatral, o primeiro centro marítimo, a primeira escuadra, o primeiro xornalista (O P. Feixó), a primeira arquitectura propia, os primeiros humoristas e ensayistas.. e que nosa língua, fixada gloriosamente na "Crónica Troyana", foi ou nai, ou nodriza, ou amas las cousas, da de Castela e Lusitania...

Cando vos falen de relixión, lembraivos do cristianismo, chegado á península pol-o noso chan, de Santiago, de San Rosendo, de Prisciliano, de Pedro de Mesoncio, autor da "Salve", das lendas místicas do Cebreiro, de Afonso o Sabio que fixo as primeiras cantigas á Virxe no noso idioma e pídía que na súa tomba solo cantasen trovadores galegos...

Cando vos falen de aristocracia, lembraivos de que a primeira aristocracia ibérica naceu no chan galego.

Cando vos falen da unidade nacional,

gionalismo sano y bien entendido": ¿qué lle debe Galicia á Hespaña castelán? I-a ver se vos son capaces de probar que lle deba algo como non seian os aldraxes continuos d'os tempos de Gelmírez.

E ós partidarios da Hespaña centralista actual, preguntailles si esta é outra cousa que a ditadura d'un Estado (co'a que hai qu acabar, como dixo agora o alcalde de Valencia), en preno fracaso i-un feixe de monopolios odiosos económicos e políticos.

A. VILLAR PONTE.

O mellor xornal da Cruña

EL NOROESTE

BODEGAS BILBAÍNAS

VIÑOS FINOS
da Rioxa

Champan

“Lumen”

Bazar Inglés

E o que mais surtido ten
e o que mais barato vende

REAL, 98

A Cruña

A Fartanza

Viños

DE

Licores

CRISTINO P. REY

Rua do Progreso, 40

A CRUÑA

Gran Restaurant Fornos

Olmos, 25-Teléfono, 404

A Cruña

ESPECIALIDADE EN MARISCOS

Licores das máis acreditadas marcas
nacionais i-estranxeiras.

Servicio a Carta e por Cubertos

Sírvense Banquetes, Lunchs e Merendas

Aberto até ás dúas da mañán

FORESTINA

Produto nazonal

Laboratorio «FORET»

Especifico sin rival pra combatir toda
cras de doenzas; en tubos de 20 compri-
midos, moito mellor que os seus simi-
lares.

Fingúen deb-estar sin unha botella da
auga oxigenada neutra «FORET».

Désconfiade das imitazons.

VERSOS DE RAMÓN CABANILLAS

Alma nazonal i-ardente
canta anque che custe bágoas!
¡Teus cantares son semente!

¡Hasta que os ladróns enxorden
antre as cantigas que bican
pon as que fíren e morden!

Está cativa a roseira,
mas, dimpois de tanto inverno...
Galicia ha ter primaveira!

¡Xa sei, xa sei que fan falla
moitas fouces, moitos mistos
e moitos feixes de palla!

Axiña esperta Galicia
que xa se escupe ós caciques
e fai ruxir a inxusticia!

¡Xa o novo día aluméa!
¡Xa a Sociedá dos Labregos
ten chouza de seu na aldea

A noite é fría i-escura
pro ó fin, o amañecer
trainos c'o sol a quentura!

¡Patriano, o meu rogo escoita!
Eu quere un posto a tua beira
no roxo día da loita!

sempre unha moza, traíadora d'o que vai dentro, aló no fondo d'o corazón: un sonre inconsciente a Terra, que non entende porque non tivo escola, pero que "sente" porque ten alma. E van mansos c'a mansedume d'os que levan en estreitos horizontes o pensamento, homildes coa homildade d'os que nunca nada souperon "eisi-xir". Galicia, a Galicia d'as oligarquías espirotales e políticas máis as veces d'ista fonda traxedia chatando d'íllusos, de descastados—¡qué sei eu!— ós forzados "que fuxen" d'a Patria afogados pol-o peso de todas as vilezas, de todos os oprobios, d'os que berran canallesamente "Viva Hespaña" como única manifestazón d'o "seu pacifismo". Non saben, non queren saber qu'os que se marchan pra terras de fora "fuxindo" de Galicia deixan empeñados os seus bens, hipotecados a chouza ou perden o dominio de certas propiedades porqu'os tributos, o embargo, a trampa que nasce d'a caprichosa interpretación d'isa gran cousa que se chama lei, espetáronlle feramente suas pouleñas ó amparo d'unha se pulare indefensión. Pero vanse pensando en voltar preto pra reivindicar os seus c'o amor d'a faciana d'a escravitude en qu'os deixa. Cada chamineíña branca que ollades n-as probes casas aldeas d'a nosa terra e cuasi sinai segura d'un patriota qu'ali vive. ¡Qué mais se l'ha de pedir? Unhos miles de reas con que ceibou d'as cadeas d'un "usureiro" sua propiedade e n-o curulo d'a chouza unha cousa branca que dirixe o fume car'o ceo, cal símbolo de progreso, d'adiantamento.

Istos son os ilusos, os que non aman a sua Terra, os que van pensando en voltar presto, os que traballan, no meio d'a sua inconsciencia pol-o engrandecimento de Galicia.

S. GARCIA-FERNANDEZ DE BODASO

Verbas sinxelas

Galicia ríse...

Fai poucas datas e aínda levo nos meus ollos aquela imaxen traxica. Erán os "emigrantes", os eternos escravos que fuxen a cotío da Terra nai. Ollan de lado, van de presa, c'unhos paníños baixo d'o brazo ou unhas maletas de cartón na man. Hai moitos que, coas bulsas valeiras, nin isto tan siquiera levan. ¡Dous reas era tod'o capital con que embarcou un paisano noso pra illa de Cuba! Son ilusos, decíame un amigo, sin vel-o negro fondo d'iste cadro, que van traí-o sono d'inoradas riquezas, farturas e folganzas; non "aman" a Terra, non sinten afeito cara nada: xa ve, marchan rindo... D'iste xeito pensan moitos, d'os que "din" que "pensan" sin pensaren. Hai quen coida qu'a emigración é unha freve

que s'agarra ós espíritos d'os nosos paisanos i-os fai inquedos, arejosos d'ollar mundo; com'unha manía de tribus nómadas, manadas d'iletas que van cegados pol-o engano rebrillar d'o becerro d'ouro. Pero, non o galego non marcha, "fuxe como escravo, que rabea por ceibarse d'unha roxa cadea tinta en sangue de moitos irmáns. E cando s'alexa non se ri —¡qué vai a ríse!—: a risa é un refrelo de satisfacción, de contento, unha mostra de ledicia que rebule dentro d'a i-alma... Eles van tristes, abrayados pola congoxa d'o pai velliño que cicáis non voltarán a ollar, d'a nai qu'os biebu, na faciana com'unha santa, d'a muller agarimosa, d'os orfíños sin pan, d'os compañeiros i-amigos, d'a maina fontina, d'o "idiño amoroso", d'o muíño esquencido n'a paz xeorxiana d'unha ribeira, de... "tudo", que mais s'agarra a eles canto mais s'arredan. Sorrín as veces, si, pero e para non parecer pouco valentes que se cortan diante d'os contratempos d'a vida, sua risa e

O «PAI NOSO» patriótico de Polonia

Os fillos de Polonia, o mesmo os da banda alemana que os da rusa, teñen un "pai Noso" patriótico, que ven dicir así:

"Pai-noso qu'estás no ceo, vólvenos a independencia de Polonia. Libranos da servidume. O noso pan de cotío dáno-lo exo, mas non mollado con sangue nen lixado pol-os megallos dos nosos enemigos. Non-os deixes cair na tentación de renunciamos a Polonia, e libranos do mal do allamento extranxeiro. Amén."

A doce fala

En Galicia fálase moito mais galego que castelán, e unha lingua que non é mais que unha simple derivación da nosa, a portuguesa, impera nos millóns de habitantes do Brasil, nas posesións portuguesas de África e de Asia. De certo siñores amigos do noso idioma, non teñen tanta extensión o rumano, nin as linguas dos países escandinavos, nin as de outras moitas nacións. Emporiso ocurriuselles presenciar das suas por mor d'esa circunstancia?

W. FERNANDEZ FLORES.

De Alfredo Brañas Deus Fratesque Gallæcia

¡Como en Irlanda
érguete e anda!

Castá dos ceitas resperfa axiña!
érgue do fango da escravitud!
¡Patria da y-alma, teus ceibes cantos
enchán o mundo de norte a sul!

Dos meus pasados pendida terra,
nai amersa da miña nai,
¡ereva as cadeas que te asovallan
e coingue a cróa da libértal!

Cantai galegos,
o lino xigante
dos povos libres,
ds povos grandes;
cantai galegos,
a idea santa
da independenza
da nosa pátria.

Os de Castela son castelaos,
os de Galicia galegos son,
pero non somos, como hespañoes,
nin eles amos ni servos nós.

Das costas bravas de Finisterre
hastra as douradas beiras do Sil,

ruxan os berros de guerra e morte
contra os tiranos do meu país!

Artabros fortes,
feros brigantes
somos queridas
d'outras idades,
prestade folgos
ós que batallan
por esta meiga
garrida patria.

A PEDRA D'ESCÁNDALO

(Traducido do catalán)

E a cuestión da lingua a mais viva dos nacionalismos i-é, o problema mas difícil. E

a lingua a Dona dos nosos pensamentos a quen témoslle que adicar tódalas nosas actividades, mas é tamén a pedra d'escándalo porque o que mais molesta i-alporiza ós contrarios é a lingua; e porén é pra nós a vitoria mais grande i-é o caso mais grave. Algunhos dínnos que o noso nazonalismo pra ser com'os outros d'Europa, fáltanlle fusilamentos e vítimas, mas a aquílles pódeseles responder que a loita pol-a lingua xa nos asomella ós outros movementos liberadores.

BOFILL.

Un berro

Rebeldía - Intransixéncea

¡Temos os nazonalistas galegos tal liberdade é autonomía na maneira de aprepear o ideal, e no xeito d'autuar, que s'impón o chegar axiña á unificación de procedimentos na loita pol-a causa.

Hai que limitar, ou dar termo, a esta autonomía do individuo, en ben d'autonomía da Galicia.

Quixera eu, que estas miñas verbas sinxeiras, fosen razóns de tal valimento que abendasen a que todol-os homes do Nazonalismo galego, se percatasen da necesidade en que nos atopamos, de ser solidáreos no pensar, na autuazón e nos procedimentos da loita.

Périso é, que no mitín, no xornal e no libro, sementemos a cotío a rebeldía que ha de tragar o trunfo.

Que ninguén pense, que nos deixamos enganolar pol-os que traban a nosa liberdade de pobo ceibe, escoitando as promesas que nos fan.

Todo esto ven a conto, dunha ouservación que seguramente non són eu solo a facela:

Dentro da Causa, vánse acusando, pouco a pouco, dos xeitos pra conquistar o fin: dous sendeiros, que si ven converxen n'un mesmo punto—cal é, "Autonomía integral pra Galicia"— entendo que solo un d'eles é reuto.

Acraremos: "Galicia, a diferenza d'outras nacións que forman o Estado hespañol actual, non entróu no xuntoiro por vountade própea, senon que foi encadeada á forza d'unha traizón. A liberdade do pobo galego foi roubada.

Endeben: ¿Coidades doado, qu'aberta por nós a loita pra a restituzón d'esta liberdade, nos axionllemos alongando a man en espera de que nol-a devolvan en xeito d'esmola? Non. Eu pé; con intransixéncea no ideal, rebeldía no xulzo e xenreira na

LA MUTUAL LATINA

Fundada no ano 1906

Asociación d'Aforro-Previsión

FUNCIONA BAIXO A ISPEZON DIREUTA DO ESTADO HESPAÑOL (Lei de 14 de Maio de 1908)

Pagos efetuados os asociados até o 30 de Abril do 1910: DOUS MILLOS 881.454 pesetas 79 céntimos.

Capital suscrito en 31 de Maio do 1920: CINCOENTA E CATRO MILLOS 454.800 pesetas.

Capital depositado no Banco d'Hespaña en Valores do Estado Hespañol o nome dos asociados (Artículo 107 do Reglamento de Seguros, 2 Febreiro 1912):

Trece Millós 312.800 pesetas

IMPORTANTE. 1.º Con arreglo o artigo 33 dos Estatutos, resérvase pol-o termo de dous anos naturais o capital desembolsado a disposición dos beneficiarios das Asociacións de Vida que non presenten os seus documentos no prazo sinalado. 2.º Non s'exixe legalización de documento algún, tanto nas Asociacións de Vida como n'as de Contraseguro.

Direutor en Galicia, Asturias e Santander: XOSÉ CEDRÓN GÓMEZ

Apartado de Correos, 12— A CRUÑA

AUTORIZADA ESTA PUBLICACIÓN POL-A COMISARÍA REXIA DE SEGUROS

loita, Galicia, tarde ou cedo, será dona de seu.

Non podo estar conforme co'aqueles que queiran proceder con "boa cara e mala intención".

Non quero mercar a mais pequena liberdade pra Terra, a conta de páutos ou transixéncias.

O meu ideal nazonalista é tan outo, que é unha relixión; non quero pólo tan baixo que se chegue a confundir co'un partido político.

Teño un fondo pesar, cada vez que maxino a posibilidade de que, por falla d'intransixéncia, nos poidan guindar á faciana o nome de "nazonalistas bien entendidos".

Si queremos "Autonomía integral" pra Galicia: si queremos que Galicia sexa unha nación; n'unha verba, si queremos xustificar o nome de nazonalistas, ha de ser con intransixéncia, sendo arredistas. Si así non fose, Galicia non sería nación, sería unha colonia, con moita liberdade si queredes, pero non con toda como é o seu dereito.

Deixádevos de lerías, é non vos importe que a verba "arredismo" soe mal nos ouvidos dos tiráns ou dos "gallegos por casualidade". ¿Qué berran? mellor; señal é de que os ferimos. Las feridas son o comenzo da morte.

Irmáns: A rebeldía e a intransixéncia déronlle á Historia de Galicia as epopejas do Medulio e da Frouseira. Lembrádevos, de que estes feitos gloriosos dos nosos vellos, foron a semente do movemento actual.

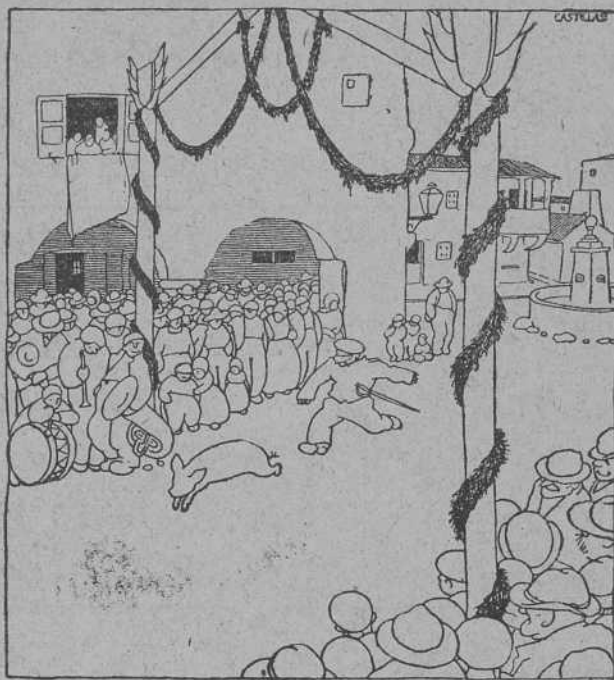
Madrid, mes de Santiago do 1920.

IGNACIO RODRIGUEZ.

Prégase a todol-os suscriptores que non reciban o noso boletín manden a queixa ao adeministrador pra facer a reclamación no correo.

Prégase asimesmo aos que teñen a suscripción en descuberto, remitan o importe pol-o xiro postal.

O DIPVZADO POR VEIRAMAR NOVELA DE GONZALO LÓPEZ ABENDE

Esta interesante e modernísima novela en idioma gallego está posta a venda nas principais librerías de Galicia.

PRECIO 3 REAS

Compendio de Gramática Gallega

PRECIO 2 REAS

VÉNDENSE:

Na Cruña } Administración «A NOSA TERRA»
IRMANDADE DA FALA.
Ferrol. . . } Librería de Comadira.
Id. id. Gerardo Castro.

María Pita, 77.

PAULINO FREIRE

BOUZAS — VIGO

Sucursales: CRUÑA — FERROL

Redes d'algodón pra Tarrafa.

Aparellos, armados e en panos, pra barcos pesqueiros.

Malletas e cáñamo alquitranado.

Cables de aceiro ingleses.

Aceites mineraes e vexetaes, e surtido com preto pra maquinaria e pesca.

Santa Lucía, 26 e 28 — A CRUÑA

EL NOROESTE

Xornal da Cruña

Nesta casa impréntanse toda cras de traballos finos, como son: Libros, Revistas, Facturas, Tarxetas de Visita e comerciais, recordatorios, memorandums, etc., etc.

Real. 26 - Teléfono 111 -- A CRUÑA

"PATENTE-SALVAVIDAS,"

O millor pra pintar os fondos dos barcos. Ganou Diploma de Honore, Gran premio e medalla d'ouro nas Exposicións de París-Londres

REPRESENTANTE:

F. Bertran y Mirambell ^{Vigo} _{Coruña}

COMPAGNIE DE NAVIGATION SUD-ATLANTIQUE

Salida do porto da Cruña para Bahía, Rio de Xaneiro, Santos, Montevideo e Bos-Aires

O día 19 de Xuíño, saírá da Cruña o paquete correo

Garonna

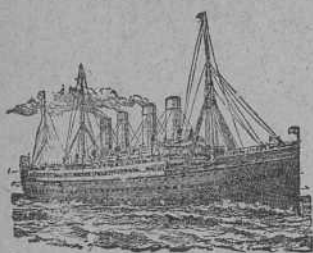
de 10.000 toneladas, admitindo carga e pasaxeiros.

	Pernambuco	Bahia	Rio Xaneiro	Santos	Montevideo	Bos-Aires
En primeira crase . . . Ptas.	1.072'25	1.116'25	1.336'25	1.380'25	1.512'25	1.556'25
En segunda crase . . . »	793	815	859	881	947	1.035
En segunda intermedia . . »	628	628	628	628	628	628

Prezo do pasaxe en 3.ª crase a Brasil, Montevideo e Bos-Aires, (incluídos impostos): **Ptas. 359'60**

Para mais informes dirixirse aos seus consignatarios:

Sres. OYA GILARD e COMPANIA, (S. en C), Praza d'Ourense 2 B e Feixóo, 2.—A CRUÑA

Compañía Chargeurs Reunis

Pra os portos de PERNAMBUCO, RIO JANEIRO, SANTOS, MONTEVIDEO e BOS-AIRES, proisimas saídas da CRUÑA

Adimite pasaxeiros de cámara e 3.ª cras

Prezo do boleto de TERCEIRA crase Pesetas 374'60

» medio boleto » » » 189'60

Nenos mais novos de dous anos, un gratis por familia.

De dous a 10 anos, pagan medio pasaxe. Maiores de 10 anos, pasaxe enteiro.

NOTA INTERESANTE.—As mulleres que leven nenos que non chegan a os 10 anos, chamadas pol-os seus maridos, non poden embarcaren pra BOS AIRES si non presentan n'esta Agencia un certificado PRECISAMENTE do DEPARTAMENTO de EMIGRACION de BOS-AIRES, permitíndolles o desembarcaren na REPUBLICA ARXENTINA. Non teñen valor algún as cartas de chamada, autorizacións, nin poderes dados ante os Cónsules hespañoles.

As mulleres que se atopen n'estas condicións e non presenten NECESARIAMENTE o dito certificado, non poden embarcar. Tamén teñen que presentaren o mesmo certificado os emigrantes que teñan MAIS de 60 ANOS e non vaian acompañados da súa familia.

O día fixo da saída anunciaráse con oportunidade.

Os pasaxeiros teñen de presentarse n'esta Agencia o día 5 d'Outono pol-a mañán.

Pra informes dirixirse aos Agentes Xeneraes en Hespaña,

ANTONIO CONDE (Fillos).—PRAZA d'OURENSE, 2.—A CRUÑA

EFFECTOS NAVALES

— DE —

FERRER Y COMPAÑÍA—SUCESORES

F. BERTRAN e MIRAMBELL**Vigo e A Cruña**

CASA FUNDADA EN 1868

Artigos xeneraes pra equipo da Marina Militar, vapores, barcos de vela e pescadores

Leutores

Quen queira ter un traxe bo, xeitoso e que lle coste pouco diñeiro, que o fagan a Xastrería de

Xosé Varela da Costa

Rua do Circo, 16—VIGO

LA MODERNISTA

GRAN SALÓN DE BARBERÍA

— DE —

RAMOS E ACEA

San Andrés, 94-1.º—A CRUÑA

Estabrecimento de primeiro orde, dotado de estufa de desinfección e todol-os aparatos higiénicos. Especialidade en lavados de cabeza, locíos e friciós de todas clases.

Nota: N'este estabrecimento atopará o público un servico permanente a carrego dos seus propietarios, antigos dependentes das mais importantes peluquerías desta capital.

LA SALUD
CASA DE BAÑOS

A MILLOR DA CRUÑA

Avenida de Rubine, 22 (Riazor)

Materiales de Construcción
CEMENTO ASLAND
MADEIRAS—CARBÓN
Centro Xeneral de Seguros
Ignacio Pedregal
NA CRUÑA

Gran H. UniversalRúa da Reina (da Raiña), 21—LUGO
O MAIS NOVO E MILLOB

Ten carto de baño moderno. Dispón de teléfono (núm. 116) e de coche da casa pra todol-os trens.

O GRAN H. UNIVERSAL merece ser visitado

Hotel Continental

CASTELAR, 8 e OLMOS, 28

O MELLOR SESVIDO

— DE —

M. Losada Prado

A CRUÑA

Frábica Mecánica
::: de Calzado :::

— DE —

ANXEL SENRA

RUA XUAN FLOREZ

Depósito: Cantón Grande, 15
A CRUÑA**FARMACIA EUROPEA**

— DE —

LOPEZ ABENTE
REAL, 55

A millor surtida da Cruña, e un dos estabrecimentos da súa crase que mais honran a Galicia. Montada con arreglo os derradeiros adiantos.

Gran Café da Marina

— DE —

JOSÉ RODRÍGUEZ de VICENTE

Urzáiz, 11

BAYONA

COMPAGNIE GENERALE TRASATANTIQUE

VAPORES CORREOS DE GRAN VELOCIDADE

Servicios direitos dende o porto da Cruña

Rróisimas saídas pra Habana e Veracruz

Prezos do pasaxe (incruído os impostos)

	Habana	Veracruz
Ponte de paseo:		
Camarcetes de luxo	Ptas. 2.053'75	2.138'75
Id. exteriores	> 1.668'75	1.753'75
Primeira crase.		
Ponte superior:		
Camarcetes exteriores	> 1.498'75	1.593'75
Id. interiores	> 1.293'75	1.378'75
Ponte inferior	> 1.293'75	1.378'75
Segunda crase.	> 1.103'75	1.088'75
Preferencia.	> 808'60	798'60
TERCEIRA CRASE	> 328'60	343'60

* O día fixo de saída anunciaráse oportunamente.
O pasaxeiro que desexe embarcar ten de remitir seguidamente o nome e mail-o importe do pasaxe, sen emprender viaxe hastra que teña a conformidade do Consinatrio de que se lle reservou a praza.
Os emigrantes e todol-os equipaxes, son levados a bordo por conta da Compañía.
Para toda clás d'informes sóbor de datas de saída prezos do pasaxe e tipos de flete, dirixirse o seu Consinatrio

D. NICANDRO FARÍÑA—Rúa de Compostela esquina a Praza de Lugo

LA PROVEEDORA GALLEGA

DE

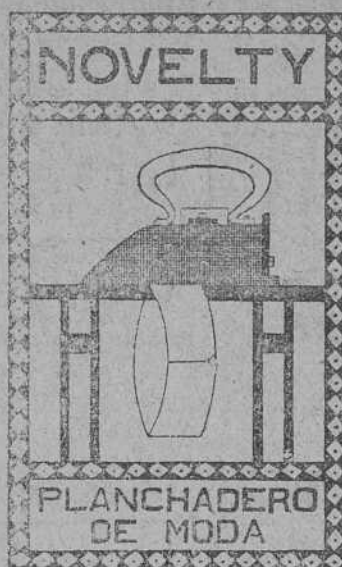
Xuan Vázquez Pereiro

A millor fábrica de chocolates de Galicia, sita na Rua estreita de San Andrés.--A CRUÑA

Irmans: si queredes estar sans e fortes tomade todol'os días unha cunca do rico chocolate que fabrica ista casa, e veredes como sin darvos conta estades ledos e traballades sin sentir o máis cativoiro cansancio, porque gozaredes de boa saúde.

¿Por qué é isto? porque os chocolates que fai ista casa, fanse cós milllores productos i-a limpeza mais eisquisita.

PROVADEOS E CONVENCERÉDEVOS

GRANDES TALLERES

DE LAVADO E PRANCHADO
DE ROUPA NOVA E DE USO

Despachos centraes:

A Cruña: Cantón Pequeno, 12
Vigo: Praza da Constitución, 12

Sucursaes na Cruña:

Estreita de San Andrés, 12
Praza de Azcárraga, 4
Sad Agustin, 22

Sucursal en Vigo:

Circo, núm. 5

Todal-as nosas sucursaes ostentan un letreiro como sinal, qu'è reprodución da marca de garantía eiqui estampada.

Recíbense encárgos de fora, y-espidense por meio das nosas sucursaes.

Si no lugar onde vostede reside non-a hai, sirvase manifestarnos seus desexos de mandárenos os seus encárgos.

Os viños e coñás milllores

son os qu'eisporta a casa de PEDRO DOMEQ, de Xerez Fronteira, fundada en 1734. A casa máis antiga de Xerez.

O vermouth mais selecto

de mundial e reconecido sona é o ZINZANO (Torino),

Pra viños de mesa

non hay outros com'os dos cosecheiros eisportadores Señores R. LOPEZ DE HEREDIA (Haro). Casa central: Pazo da Equitativa.—MADRID.

Representante eisclusivo (matriculado) de todas istas marcas:

JOSÉ C. JUNCOSA

Galera, 39é41-2.º piso.—A Cruña

J. SOUZA

SUCESOR DE LA FUENTE

Sucursal do Depósito Hidrográfico

PAPELERÍA e LIBRERÍA

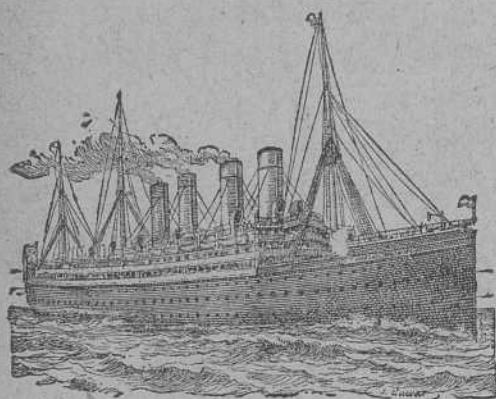
Ouxetos d'esquirtorio, Dibuxo e Pintura

POSTAES

Aparatos para ciencias.—Artigos de coiro.—Ouxetos pra regalos —Fotograbado.—Tricomía e Catromía.—Osteoloxía.—Anatomía.—Geo-:—: loxía.—Historia natural.—Grabado :—:

13 — Cantón Pequeno — 13

A CRUÑA

LLOYD REAL HOLANDES

AMSTERDAM

(KONINKLIJKE HOLLANDSCHE LLOYD)

Viaxes rápidos ó Brasil e a Arxentina pol-os acretados vapores-correios.

Limburgia (20.000 Tons), Brabantia (20.000 Tons.), Gelria, Zeelandia, Frisia e Hollandia

Saidas fixas-regulares da Cruña e Vigo, adimitindo pasaxeiros de 1.ª, 2.ª, 2.ª intermedia e 3.ª clás

Pra informes respeito a datas de saidas e prezos de pasaxes dirixirse ó Axeute xeneral da Compañía en España

D. Raimundo Molina e Couceiro

CONSIGNATARIO

NA CRUÑA E VIGO

Casa Borrazás

Cafés - Viños - Licores

San Andrés, 194

A Cruña

GRAN SASTRERÍA

José Durán

Santa Catalina, 8

Estrella, 44

A Cruña

Gran Sombrerería

A que máis barato vende

Santa Catalina, 10

A CRUÑA

GRAN RESTAURANT e BAR

"Petit Lhardy,"

GALERÍA, 45 — A CRUÑA

O millor da Cruña pra banquetes,
cenas e xantares, servido pol-o po-
pular cociñeiro «Pacomio».

SERVICIO A CARTA

Visitar esta casa unha vez, é
facerse parroquiano.

GRAN FÁBRICA DE BOMBÓNS E CAMELOS

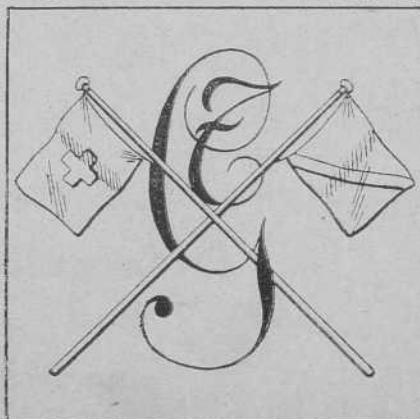
“LA SUIZA GALLEGA”

Exportación

a

provincias

Estrella, 22

Marca registrada

A máis

importante

da Rexión

A CRUÑA

CONTOS PRA MENOS

O Rei avarento